

Gemeente Noordenveld

Provincie Drenthe. Projectidee: De Eerste Wijk.

De Eerste Wijk zet oude idealen voort. Op de plek waar tweehonderd jaar geleden verschoppelingen uit de stad een nieuwe toekomst vonden op het Drentse platteland, gaan mensen met een arbeidsbeperking nu van een oude gevangenisboerderij een duurzaam, biologisch landbouwbedrijf maken. Werk, klimaat, milieu; het vloeit allemaal samen in Noordenveld. CO₂-vriendelijke agrarische gewassen en teeltsoorten die goed in de markt liggen, zoals hop en prei. 'Er zijn inmiddels veel sociale ondernemingen, maar in de hoek van de landbouw kom je ze nauwelijks tegen.'

“ 'In de voetsporen van een arbeidskolonie van vroeger'

Een knipoog naar het verleden. Dat is De Eerste Wijk in Noordenveld in Drenthe, de boerderij die met de inzet van mensen met een arbeidsbeperking, de omslag moet maken naar een duurzaam, biologisch landbouwbedrijf. Daarmee wordt oude idealen nieuw leven ingeblazen. Op dezelfde plek stichtte tweehonderd jaar geleden de 'Maatschappij van Weldadigheid' van de sociaal bewogen generaal J. van den Bosch een arbeidskolonie waar verschoppelingen uit de stad door het bewerken van het land hun leven weer richting konden geven. Later maakte het complex ook onderdeel uit van het bekende gevangenisdorp Veenhuizen. 'Die sociale werkplaats van begin 19de eeuw is een inspiratiebron voor De Eerste Wijk, maar we vullen het eigentijds in', zegt bedrijfsleider Peter Scholten. 'We gaan een ander soort agrarische producten verbouwen en werk creëren voor de doelgroepen van nu. Statushouders bijvoorbeeld, waarvan er in Noordenveld alleen al 125 woonachtig zijn. En gedetineerden natuurlijk. Na hun straftijd moeten die weer aan het werk kunnen. Maar mensen met een psychische of lichamelijke beperking zijn ook welkom.'

Scholten vindt dat Drenthe met het project een niche in handen heeft. 'Er zijn inmiddels veel sociale ondernemingen actief, maar in de landbouwhoek kom je ze nauwelijks tegen.' De Eerste Wijk wil beginnen met twintig banen voor mensen met een arbeidsbeperking. Dat kunnen er meer worden, betoogt hij. 'Biologisch boeren is namelijk erg arbeidsintensief. Maar dat lukt alleen als je de markt centraal stelt. De teeltsoort is essentieel. Met aardappelen en bieten verdien je 2.000 euro per hectare. Maar je moet een marge van 7.500 euro per hectare hebben, wil De Eerste Wijk rendabel zijn. We verbouwen daarom alleen gewassen die goed zijn voor een hoge opbrengst. Zoals prei en hop.' De Eerste Wijk heeft inmiddels enkele toppers op het veld staan. 'CO₂-vriendelijke agrarische producten waar we afspraken met grote internationale bedrijven over hebben lopen', aldus de bedrijfsleider. Een andere mogelijke inkomstenbron is 'social return'. 'De gevangenis heeft elke dag maaltijden voor zeshonderd personen nodig. Wat is er mooier dan dat ze hun groenten voortaan betrekken uit de eigen, duurzame achtertuin? Geteeld en van het land gehaald door ex-gedetineerden?'

Scholten kijkt ook verder in de toekomst en denkt dat werk, milieu en klimaat nog op andere manieren samen kunnen vloeien in De Eerste Wijk. 'Opwekking van zonne-energie is een kansrijk en duurzaam verdienmodel, maar het wordt nog interessanter als je die zonnepanelen laat drijven in waterbassins die je aanlegt. Want dan doe je meteen iets tegen de verdroging van het land. We zien nu dat steeds meer partners overtuigd raken van de maatschappelijke meerwaarde van het project, zoals marktpartijen, adviesbureaus en de gemeente.' Een ding is in ieder geval zeker: generaal Van den Bosch zal zich niet in zijn graf hoeven omdraaien.

Over de Werkinnovatie Prijs

De Werkinnovatie Prijs 2020, in het leven geroepen door Start Foundation in samenwerking met Cedris, kent 10 finalisten die met hun projectidee meedingen naar 1 miljoen euro. Deze finalisten zijn geselecteerd uit maar liefst 62 projectideeën, variërend van nieuwe banen in de circulaire economie tot nieuwe banen in de ouderenzorg. De uitdaging voor de finalisten is nu om het idee uit te werken naar een hiervoor haalbaar businessmodel. Deze wedstrijd verbindt het creëren van betaalde banen voor mensen met minder kansen met de maatschappelijke uitdagingen waar we voor staan. In januari 2021 worden de winnaars bekend gemaakt op www.werkinnovatieprijs.nl.